

Antitrust committee case

Із метою забезпечення ефективного та прозорого здійснення закупівель, створення конкурентного середовища у сфері публічних закупівель, запобігання проявам корупції у цій сфері та розвитку добросовісної конкуренції в Україні було прийнято Закон «Про публічні закупівлі», який з 25.12.2015 вступив у силу^[i]. Відповідно до ст. 3 цього Закону, одним із основних принципів здійснення публічних закупівель є добросовісна конкуренція серед учасників. Для гарантування наявності конкуренції, статтею 20 вищезазначеного Закону встановлено обмеження – у випадку відсутності пропозицій хоча б від двох учасників, процедуру закупівлі (тендер) не може бути проведено.

Проте, незважаючи на задекларовані у законодавстві принципи, серед учасників публічних закупівель все ж зустрічаються ті, які намагаються спотворювати конкуренцію, оскільки це надає їм можливість отримувати більше прибутків.

Для протидії подібним зловживанням, у статті 17 Закону України «Про публічні закупівлі» міститься норма, відповідно до положень якої, замовник закупівлі (державний орган, якому треба щось закупити) зобов'язаний відхилити тендерну пропозицію учасника у випадку, якщо учасник протягом останніх трьох років притягувався до відповідальності за вчинення антиконкурентних узгоджених дій, що стосуються спотворення результатів торгів відповідно до ЗУ «Про захист економічної конкуренції»^[ii].

Зобов'язання щодо здійснення контролю у сфері захисту економічної конкуренції покладено на органи Антимонопольного комітету України (далі – АМКУ). Із метою полегшення ідентифікації недобросовісних учасників публічних закупівель, АМКУ на своєму офіційному сайті постійно публікує своєрідний «чорний список АМКУ» (офіційно - Зведені відомості про рішення органів АМКУ щодо визнання вчинення суб'єктами господарювання порушень законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді антиконкурентних узгоджених дій, які стосувалися спотворення результатів торгів. ^[iii]

Проте, не дивлячись на вищезазначені заходи націлені на боротьбу з антиконкурентними узгодженими діями, учасники публічних закупівель продовжують вигравати тендери та отримувати державні кошти. Так, в рамках проведення громадського розслідування^[iv] детективи Wikinvestigaton перевірили усіх учасників «Чорного списку АМКУ», та встановили, що 38 учасників із 820 тих, що були в списку станом на 24 січня 2019 року, брали участь і перемогли в публічних закупівлях. Загальна сума, на яку порушники антиконкурентного законодавства виграли тендерів становить майже 400 млн гривень.

Ще з майже сотнею учасників «Чорного списку АМКУ» замовники напряму укладали договори, що фактично не заборонено, оскільки вимоги Закону України «Про публічні закупівлі», включаючи вимоги щодо наявності пропозицій хоча б від двох учасників для можливості проведення процедури застосовуються лише до замовників, за умови, що вартість предмета закупівлі товару (товарів), послуги (послуг) дорівнює або перевищує 200 тисяч гривень, а робіт - 1,5 мільйона гривень, в інших випадках замовники мають право заключити договір «напряму».

У деяких випадках, суми, що перераховуються учасникам які знаходяться у

Цей проект фінансується
Європейським Союзом

Цей проект реалізовується
Фондом Інновацій та Розвитку

«Чорному списку АМКУ» сягають десятків мільйонів гривень. Так, найбільше грошей у рамках одного тендеру отримало ПП «БУДГАРАНТ-7». За послуги з утримання в належному санітарно-технічному стані об'єктів благоустрою, зелених насаджень, у т.ч. утримання вулично-дорожньої мережі міста Полтави упродовж всього 2018 року Управління житлово-комунального господарства виконавчого комітету Полтавської міської ради заплатило йому понад 177 млн. гривень[v].

Існування цієї проблеми визнала та надала свій коментар на платформі WikInvestigation директорка Фонду Інновацій та розвитку Людмила Євсєнко: «Ми підозрюємо, що велика кількість фірм, незважаючи на те, що вони знаходяться в так званому "чорному списку" АМКУ і їм заборонено три роки брати участь у публічних закупівлях, продовжують вправно "тендерити" наші з вами гроші»[vi].

---

[i] Закон України «Про публічні закупівлі» від 25. 12. 2015 року.

[ii] Закон України «Про захист економічної конкуренції» від 11. 01. 2001 року.

[iii] Антимонопольний комітет України. Зведені відомості про рішення органів АМКУ щодо визнання вчинення суб'єктами господарювання порушень законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді антиконкурентних узгоджених дій, які стосувалися спотворення результатів торгів (тендерів). – Режим доступу:

<http://www.amc.gov.ua/amku/control/main/uk/publish/category/104484>

[iv] WikInvestigation. Мільйони для фігурантів "чорного списку" – Режим доступу:

<https://wikiinvestigation.org/article/procurements/Piter%20Padington/5c599926c10d574ccf7a85ee?keyword=%D0%B0%D0%BC%D0%BA%D1%83>

[v] Публічні закупівлі Prozorro. Ідентифікатор тендеру - UA-2018-07-31-000925-a – Режим доступу:

<https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2018-07-31-000925-a>

[vi] WikInvestigation. Як фігуранти "чорного списку" АМКУ "тендерять" – Режим доступу:

<https://wikiinvestigation.org/article/procurements/%D0%9B%D1%8E%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%84%D0%B2%D1%81%D1%94%D1%94%D0%BD%D0%BA%D0%BE/5c226b21fc3c90789e7e53a9?keyword=%D1%82%D0%B5%D0%BD%D0%B4%D0%B5%D1%80%D1%8F%D1%82%D1%8C>

Цей проект фінансується
Європейським Союзом

Цей проект реалізовується
Фондом Інновацій та Розвитку